

**H Ü Q U Q
L A W**

UOT: 343.2/.7

HAFİZ MUSAYEV**Bakı Dövlət Universiteti, Beynəlxalq Hüquq; Hüquq fakültəsinin
İnsan hüquqları və informasiya hüququ UNESCO kafedrası,
hüquq üzrə fəlsəfə doktoru***e-mail: elchin.gulaliyev1@gmail.com***CİNAYƏT YOLU İLƏ ƏLDƏ EDİLMİŞ PULLARIN
LEQALLAŞDIRILMASI VƏ TERRORÇULUĞUN
MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏNİN ƏSASLARI**

Tarix və müasir təcrübə göstərir ki, terrorçuluq hakimiyyət uğrunda mübarizədən, ona müəyyən sosial əhəmiyyətli maraqlar baxımından təsirdən yaranır. Terrorçuluq demək olar ki, həmişə siyasi motivlidir və konkret siyasi nəticələrə yönəlib.

Terrorçuluq ikinci mühüm elementi terrorun subyektləridir ki, onlar da kifayət qədər müxtəlifdir, ekstremist, radikal ideyaları və siyasi doktrinaları bəyan edən qeyri-dövlət strukturlarıdır. Müasir şəraitdə onlar çox vaxt şaxələnmiş şəbəkə strukturlarını təmsil edən terror təşkilatları və qrupları şəklində təqdim olunur.

Müasir tədqiqatçılar bu struktur elementlə razılaşırlar. Bir sıra alimlər hesab edir ki, terrorun subyektləri əsasən dövlət təşkilatlarıdır. Belə ki, Terrorçuluğu ayrı-ayrı şəxslər, təşkilatlar və ilk növbədə dövlət orqanları tərəfindən arzuolunmaz dövlət və siyasi xadimlərin aradan qaldırılmasına, müəyyən siyasi nəticələrə nail olmaq üçün dövlətin hüquqi sabitliyini pozmağa yönəlmiş zorakılıq hərəkətləri kimi izah edirlər.

Digər alimlər hesab edirlər ki, bu neqativ sosial fenomenin mahiyyəti dövlət zorakılığı ilə bağlı deyil, müəyyən siyasi strategiya çərçivəsində siyasi məqsədlər üçün xüsusi şəxslər tərəfindən zorakılıq tətbiq etmək və ya

istifadə etmək hədəsi ilə həyata keçirilən fəaliyyətlərə aiddir.

Terrorçuluq üçüncü elementi terror təsirinin obyektləridir, terror aktları konkret olaraq nəyə yönəlib. Adətən bunlar, dövlətin birinci şəxsləri, siyasətçilər, müxtəlif səviyyələrdə hökumət nümayəndələri həmçinin, izdihamlı yerlər, məktəblər, xəstəxanalar, enerji mərkəzləri, hərbi obyektlər. Obyektlər kimi terrora qarşı mübarizə aparın xüsusi xidmət orqanları, sərhəd qurumları və digər strukturlar seçilməlidir.

Terrorçuların məqsədləri hakimiyyət orqanlarını irəli sürülən şərtləri və tələbləri qəbul etməyə məcbur etmək, ictimai münasibətlərə (siyasət, iqtisadiyyat, sosial təminat, mədəniyyət, azadlıq, insanların təhlükəsizliyi və s.) təsir etməkdir.

Terrorçuluq dördüncü elementi terrorun təsir vasitələri və üsullarıdır. Onların siyahısı artır, vasitə və üsullar təkmilləşməklə yanaşı, texnoloji tərəqqi fonunda daim mürəkkəbləşir.

Qlobal dünyada cinayət yolu ilə əldə olunan pulların leqallaşdırılması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi kifayət qədər yüksəkdir. Bütün dünya ölkələrində terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə aparın qurumlar mövcuddur. Cinayət yolu ilə əldə olunmuş pulların yuyulmasının və terrorizmin maliyyə-

ləşdirilməsinin ölkələrin iqtisadiyyatına, maliyyə sabitliyinə və təhlükəsizliyinə təsirini, həmçinin bunun yaratdığı sosial fəsadları minimallaşdırma mexanizmlərini göstərməkdən ibarətdir.

Beynəlxalq təşkilatlar və ayrı ayrılıqda dövlətlərin adiyatı qurumları tərəfindən çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşməsinə qarşı tədbirlərin vaxtında görülməməsi çox ciddi nəticələrə gətirib çıxara bilər. Cınayət yolu ilə əldə olunmuş pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşməsinə qarşı mübarizə sistemi zəif olan ölkələrdə, həmçinin bu sahə ilə bağlı beynəlxalq standartlara əməl etməyən ölkələrdə investisiya imkanları, beynəlxalq əməkdaşlıq, turizmin inkişafı çox zəif formada olur. Ona görə də, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən maliyyə qurumlarında mübarizə sisteminin qurulması, təkmilləşdirilməsi, bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi müasir dövrün aktual məsələlərindən biridir.

Nəzərə alsaq ki, bütün dünyada cınayət yolu ilə əldə olunmuş pulların leqallaşdırılması, narkotika və silah ticarəti, terrorizmin maliyyələşdirilməsi və s. kimi cınayət əməllərini gizlətmək məqsədilə istifadə edilir. Bu sahədə banklar və maliyyə institutları həmçinin bəzi beynəlxalq "Yardım fondları" da pulların yuyulması əməliyyatlarının və maliyyə cınayətlərinin əsas hədəfinə çevrilə bilər. Çünki bu halda pulun mənbəyini gizlətmək üçün istifadə edilən çoxlu sayda, müxtəlif növ xidmətlər göstərilir.

Cınayət yolu ilə əldə edilmiş pulların leqallaşdırılması termininin istifadəsi ilə bağlı vahid yanaşma mövcud deyil. Pulların leqallaşdırılması ilə yanaşı beynəlxalq təcrübədə "pulların yuyulması", "çirkli pulların yuyulması" kimi terminlərdən geniş istifadə edilir. Çirkli pulların yuyulması ifadəsində qeyd edilən "yuyulma" sözü qeyri-qanuni yolla əldə edilmiş pul vəsaitinin qanuni mənbədən gəlməsi, leqallaşdırılması görüntüsünün yaradılması anlamını verir. Bizim lüğətə ilk dəfə "Çirkli pulların yuyulması" ifadəsi 2009-cu ildən daxil edilmişdir. Bu cınayət bir sıra inkişaf etmiş ölkələrdə, xüsusilə avropa ölkələrində

uzun müddətdir ki, ölkələrin təhlükəsizliyinə, iqtisadiyyatına ciddi təhlükə gətirən cınayətlərdən hesab edilir [1; 2].

Cınayət yolu ilə əldə edilmiş pulların leqallaşdırılması və terrorizmin maliyyələşdirilməsindən danışarkən bu terminin önəmliliyi, formalaşma tarixi, aktuallığı barəsində də söz açmaq lazımdır. Araşdırmalar zamanı məlum olur ki, tarix boyu hər zaman çirkli pullar və onların yuyulmasına yönələn fəaliyyətlər olmuşdur. Tarixi mənbələrə görə "Qədim Çində" tacirlər əldə etdikləri gəlirlərini hökmdardan gizlətmək üçün Çinin müxtəlif bölgələrinə və Çindən kənar ərazilərə investisiya edərmişlər. Amerikanın görkəmli yazıçısı Sterlinq Siqreyv (1937) özünün "Lords of the Rim" adlı əsərində, hələ e.ə 2000-ci illərdə Çin tacirlərinin öz sərvətlərini hökmdar tərəfindən əllərindən alınacağı qorxusu ilə necə gizlədiklərini, öz əmlaklarını hərəkətə gətirərək uzaq şəhərlərdə və hətta Çindən kənar investisiyaya yönəldiklərini qeyd edir.

"Çirkli pulların yuyulması" termininin XX əsrin əvvəllərində meydana gəlmişdir. O dövrdə quruplaşmalar silah alverindən, qumardan, narkotik ticarətindən və s. əməllərdən əldə etdikləri vəsaitləri qanuniləşdirməyə və leqal olduğunu sübut etməyə çalışırdılar. Bunun üçün də, cınayətkarlar qeyri-leqal yollarla əldə edilən pulları qanuni ticarətlə əlaqələndirməyə çalışırdılar. Bu metodlardan biri də, jetonla işləyən avtomatlar və camaşırxanalar idi. "Çirkli pulların yuyulması" ifadəsi də bu camaşırxanalarla bağlıdır. Belə ki, 14.04.1994 tarixli "L'express" qəzetinin yazdığına görə 1920-ci illərdə Çikaqoda yerli mafiyanın kassiri olan Al Capone adlı bir şəxs həmin dövrdə ölkədə populyar olan və hesablaşmaların yalnız nağd pul ilə aparıldığı bir avtomatik camaşırxanalar şəbəkəsini satın alaraq cınayət yolu ilə əldə olunan pulları camaşırxanaların qanuni gəlirlərinə qatıb sənədləşdirməklə, onlara qanuni "don geyindirmə"yə başlamışdır. İngiliscə "laundering" (yumaq) sözü də buradan yaranmışdır. Bununlada cınayətkarlar qeyri-qanuni yollarla əldə etdikləri pulları çox asanlıqla leqallaşdırırdılar.

Beynəlxalq səviyyədə pulların yuyulması məsələsi XX əsrin 80-ci illərində aktual olmağa başlamışdır. 1989-cu ildə “Böyük yeddiliy”in görüşündə bu problem çox ciddi hesab edilərək xüsusi qrupun – Maliyyə Tədbirləri üçün İşçi Qrupunun (FATF) yaradılmasına dair qərar qəbul edilmişdir. Digər bir çox beynəlxalq təşkilatlar kimi FATF da ölkələr üçün məcburi xarakter daşıyan heç bir qanun, qərar qəbul edə bilməz, qəbul etdiyi qərar yaxud sənəd tövsiyə xarakteri daşıyır. FATF tərəfindən tərtib edilmiş “40 Tövsiyə” (FATF Tövsiyələri) hər bir ölkədə və aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlar üçün bu sahədə rəhbər rolunu oynayır.

Pulların leqallaşdırılmasının ictimai təhlükəliliyi ondan ibarətdir ki, cinayət yolu ilə əldə olunmuş əmlak müxtəlif üsullarla dövlət orqanlarının qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş nəzarətindən kənar mülki dövriyyəyə daxil olaraq onun digər iştirakçılarının, ilk növbədə iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin mənafeyini təhlükə altına alır. Cinayət Məcəlləsi ilə belə əmələ görəcəyən cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutularkən maddi və qeyri-maddi əmlak dəyərlərinin dövriyyəsinin qanunauyğunluqlarına, onlardan istifadənin və onlara nəzarətin mövcud qaydalarına riayət edilməsi zərurəti nəzərə alınmışdır. Azərbaycanda cinayət yolu ilə əldə olunmuş pulların və ya başqa əmlakın leqallaşdırılması əməlinin hüquqi tənzimləməsi Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 193-1 və 194 maddələri ilə müəyyən olunur [3].

"Terrorizmin maliyyələşdirilməsi dedikdə, pul və yabaşqa əmlakın, bilavasitə və ya dolay yollarla terror tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün istiqamətlənməsi və ya maliyyə vəsaitlərinin və ya başqa əmlakın bu məqsədlə toplanılması başa düşülür. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin ictimai təhlükəliliyi insanların ölməsi, əmlakların dağıdılması, digər ağır nəticələri ola biləcək partlayışların və ya başqa addımların atılmasını məqsədi ilə əlverişli şəraitin yaradılmasında ifadə olunur.

Beynəlxalq və Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə əsasən 16 yaşına çatmış hər

hansı fiziki şəxs bu əmələ görə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunur. Ölkəmizdə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməlinin hüquqi tənzimləməsi Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 214-1 bəndi ilə müəyyən olunur. [2]. “Terrorizmlə mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 1-ci maddəsinə uyğun olaraq, pul vəsaitləri yaxud başqa əmlak dedikdə, əldə olunması vasitəsindən asılı olmayaraq, hər cür maddi və qeyri maddi əmlak növləri, daşınmaz yaxud daşınar əmlak, həmçinin kreditlər, çeklər, poçt göndərişləri, qiymətli kağızlar və səhmlər və s. daxil olmaqla, bu növ aktivlərə mövcud hüquqları təsdiqləyən elektron yaxud digər formada tərtib edilən sənədlər, aktlar başa düşülür. Digər əmlak qisminə aiddir:

- Terror aktlarının həyata keçirilməsi üçün verilən hava gəmiləri və ya hər hansı başqa növ nəqliyyat vasitələri;
- xüsusi qurğularla təchiz olunmuş nəqliyyat vasitələri, binalar və ya mənzillər; odlu silah, döyüş sursatı və ya partlayıcı maddələr;

Pul vəsaitlərinin yaxud başqa əmlakın terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qəsdən yönəldilməsi dedikdə, hər hansı bir maliyyə əməliyyatından əldə edilən vəsaitin, yaxud əmlakın hamısının və ya onun bir hissəsinin terror aksiyalarının hazırlanmasına və həyata keçirilməsinə, terror məqsədi ilə silahlı birləşmələr və qruplar yaradılmasına, habelə bu və ya digər formalarda aksiyalarda iştirak etməyə, şəxsləri terrorçuluğa cəlb etməyə, silahlandırmağa, onlara təlim keçməyə və onlardan istifadə etməyə yönəldilməsi başa düşülür [6;7].

Qloballaşan dünyada maliyyə vasitələrinin hərəkətlərinin sərbəstləşməsi, maliyyə vasitələrinin və informasiya texnologiyalarının inkişaf prosesləri də özlərində təhlükələr gizlədir. Qeyd olunan proseslər cinayət əməllərinin məqsədli və mütəşəkkil xarakter daşmasına şərait yaradır. Tamah məqsədi ilə edilən cinayət sonda əldə olunmuş gəlirlərin qanuniləşdirilməsi ilə nəticələnir. Bütün cinayətlərin

çoxunun, xüsusilə də bəşəriyyət əleyhinə yönəlmiş cinayətlərin isə əsasında maliyyə-ləşmə durur. Bu səbəbdən bütün cinayətlərlə mübarizə maliyyə sistemində aparılmalıdır.

Bu sahə üzrə olan tədqiqatçılar Giuseppe L., John B., Daniel T. və başqaları öz araşdırmalarında çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsinin potensial dağıdıcı iqtisadi, təhlükəsizlik və sosial fəsadlara malik olmasını bildiriblər. Bu cinayət əməllərinin dünyanın istənilən ölkəsində baş verə bilməsi ehtimalına baxmayaraq, onlar əsasən inkişaf etməkdə olan ölkələr, inkişaf edən bazarlar və həssas maliyyə sistemlərinə malik ölkələr üçün xüsusilə əhəmiyyətli iqtisadi və sosial fəsadlar törədir. Çirkli pulların yuyulmasının mənfi təsirləri hüquq-mühafizə sistemləri və sabit maliyyə dayaqlarının zəif olduğu, həmçinin cinayət, yaxud terrorizm təsirlərinə daha çox məruz qalan ölkələrdə özünü göstərir.

Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə gəldikdə isə bunun özünəməxsus mərhələləri mövcud deyil. Terrorist qrupları əsasən aşağıdakı formada qruplaşdırılır:

- Separatist – dini azadlıq, müstəqil olmaq və s. kimi yollarla mövcud birlikdən ayrılmaq niyyətində olan qruplardır. Separatistlərin ideyası sosial ədalətlik və ya bərabərlik, xarici qüvvələr tərəfindən işğala qarşı mübarizədən ibarət olur.
- Etnosentrik – bu qrupdan olanlar irqi cəmiyyətin həlledici amili kimi görürlər və bütün münaqişələrin məhz bu amildən qaynaqlandığını hesab edirlər. Burada bəzi qrupların öz təbii irqi xüsusiyyətlərindən irəli gələrək özlərini digər qruplardan üstün hesab etmə münasibətləri mövcud olur.
- Millətçilər – millətə loyallıq və sədaqətli olan və öz millətinin mədəniyyətini və maraqlarını digər millətlərin mədəniyyət və maraqlarından üstün tutan qruplar hesab olunurlar. Bu özünün təzahürünü yeni “millət” yaratma

və ya mövcud dövlətdən ayrılmaqla bu kimi dəyərlərə önəm verən, bu millətçiliyin yaradılmasına razı olan digər dövlətlərin tərkibinə daxil olma cəhdlərində özünü açıqca biruzə verir.

- Üsyançılar – mövcud rejimin devirilməsi və ya yeni siyasi struktur ilə əvəzlənməsinə idəstəkləyən qruplardır. Bu çox zaman kommunist siyasi ideologiya ilə bağlı olsa da, hər zaman belə deyil, öz məqsədlərinə nail olunması üçün siyasi cərəyanlar da inqilabi üsullardan istifadə edə bilirlər.
- Siyasi – siyasi ideologiyaları dövlət və icmaların formalaşdırılmasının təşkili və strukturundan narazı olan qruplardır.
- Dini – son zamanlar dünyada dini motivlərlə bağlı olan terrorizm yayılmağa davam etməkdədir. Buna əyani misal olaraq, İslam terrorçuluğunun ABŞ-a qarşı aktivləşməsinə və ya İslam ideologiyasının əksinə yaranan qruplaşmaları misal göstərmək olar.
- Sosial – bu bəzən ekstremist davranış və terrorizmin yaranmasına səbəb olur. Bunu bəzən “tək məsələ” və ya “xüsusi maraq” terrorizmi də adlandırırlar. Dünyanın bəzi ölkələrində terrorçuluq fəaliyyətinə səbəb olan bir sıraməsələlər var ki, bunlara misal olaraq ekologiya və ətraf mühit, abort və s. misal göstərmək olar.
- Yerli – bu terroristlər “evdə böyüdülmüş” terroristlərdir və öz ölkələrinin əleyhinə ölkədaxili fəaliyyət göstərir. Onlar hər hansı konkret bir cəmiyyətdaxili ifrat sosial və siyasi fraksiyalarla əlaqəli olur və əsas səylərini öz millətlərinin ictimai-siyasi arenalarına yönəldirlər. Buna Türkiyəni misal gətirmək olar, hansı ki PKK terror təşkilatının sıralarında çoxlu sayda türkiyə vətəndaşı öz dövlətinə qarşı vuruşurlar [9;11].
- Beynəlxalq və millətlərarası – beynəlxalq qruplar tipik olaraq müxtəlif

ölkələrdə fəaliyyət göstərsələr də, öz fəaliyyətləri məqsədilə xüsusi coğrafi istiqamətə fokuslanırlar. Məsələn, “Hizbullah” təşkilatı bir çox ölkələrdə fəaliyyət göstərsə də, daha çox Livan və İsraildəki hadisələrə bağlıdır [7; 9].

Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə pulların leqallaşdırılması üçün istifadə olunan müxtəlif üsul, vasitə və mexanizmlərdən istifadə edilir. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə yönəldilən vəsaitlərin qeyri-leqal və ya qanuni olmasından asılı olmayaraq, həmin vəsaitlərin mənbəyinin gizlədilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Əldə olunan vəsaitlər daha sonra terror aktlarının və təşkilatlarının maliyyələşdirilməsində istifadə edilir.

Pulların leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyə vasitələri ilə təmin edilməsinə qarşı mübarizə üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq hər bir beynəlxalq qurumun, beynəlxalq sənədlərin əsas məqsədlərindən biridir. Beynəlxalq münasibətlər və əməkdaşlıqlar dövlətlərin öz təhlükəsizliklərini, mənafeələrini qorumaq məqsədi ilə həyata keçirilir. Nümunə olaraq, əgər hər hansı ölkədə terror hadisəsi baş verirsə, dərhal digər ölkələr də münasibət bildirir, terrorçuluğa qarşı mübarizəyə çağırırlar, çünki terrorçuluğa qarşı mübarizəyə qoşulmayacaqları halda fəsadlar onların ölkələrindən də yan keçməyəcəkdir [10; 19].

Global inkişaf, texnologiyaların sürətlə yenilənməsi nəticəsində pulların leqallaşdırılması prosesi zaman ötdükcə daha da qloballaşır və bir çox ölkələri əhatə etməyə başlayır. Bu nəticə etibarilə elə bir səviyyəyə çatır ki, digər dövlətlər dəstək göstərmədiyi təqdirdə bir ölkədə pulların leqallaşdırılmasına

qarşı güclü, effektiv mübarizə göstərilməsi mümkün olmur. Bu növ problemlərin həll edilməsi ehtiyacı da bəşhədə bir çox beynəlxalq standartların yaranmasına səbəb olmuşdur [3; 5].

Tədqiqatı zamanı o qənaətə gəldik ki, beynəlxalq səviyyədə birgə fəaliyyətin, əməkdaşlığın “effektiv” olması dedikdə, məxfiliyyə riayət olunmaqla məlumat mübadiləsinin mümkün olan qeyri-rəsmi və sürətli şəkildə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Beynəlxalq əməkdaşlığın yüksək səviyyəsi hesab olunur ki, bir ölkə digər ölkənin sorğusu olmadan, zəruri məlumatları digər ölkəyə ixtiyari şəkildə təqdim etsin və yəni ölkənin mənafeyi üçün ixtiyari zəruri tədbirlər görsün. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, yüksək və effektiv beynəlxalq əməkdaşlıq ancaq effektiv daxili əməkdaşlıq çərçivəsində mümkündür.

Beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində əlaqələrin möhkəmlənməsinə eləcə də cinayət təqibi işlərinin başqa dövlətlərə ötürmək imkanı da xidmət edir. Yəni ölkədə başlanmış, amma xarici ölkə elementi olan cinayət işini, onun təqibinin səmərəliliyini və gedişatının hüquq prinsipinə uyğunluğunu təmin etmək üçün müvafiq dövlətə təhvil vermək tövsiyə olunur.

Ölkələrarası əməkdaşlığın başqa bir sahəsini “əmlak hüquqları” adlanan sahə təşkil edir. Burada başqa ölkənin sorğusu əsasında, məzmun və mahiyyətdən asılı olaraq, predikativ cinayətdə istifadə olunmuş və ya istifadə olunması planlaşdırılan üsul və vasitələrin, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın, pulun və ya onun dəyəri ekvivalentində başqa əmlakın, pulun müəyyən edilməsi, həbsi, dondurulması yaxud müsadirəsi anlamına gəlir.

Ədəbiyyat:

1. Azərbaycan Respublikasının “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” Qanunu, Bakı, 10.02.2009-cu il, № 767-IIIQ.
2. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi, Bakı, 2000-ci il, № 4.
3. Bağırzadə E.N. “İqtisadiyyatda çirkli pul probleminin bəzi nəzəri-konseptual aspektləri, İqtisadiyyat və audit jurnalı, 2008.
4. “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə Fərman”, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı, Bakı, 23.02.2009.
5. Hacılı, Z.N. “Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə” / Z.N.Hacılı. –Bakı:–2010.
6. Lətifov, K.F. «Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin leqallaşdırılmasının və terrorizmin maliyyələşdirilməsinin özlərinin iqtisadiyyatına təsiri» // Bakı Biznes Universitetinin “Audit” jurnalı. – Bakı: – 2017.
7. Salmanov, A.F. “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində Qanunvericilik Toplusu”. – Bakı: – 2011.
8. Ляtifов, К.Ф. «Основные методы отмывания денег, полученных преступным путем в банковском секторе» // “Проблемы теории и практики современной науки” журналı. – Москва: 18.05.2016, ISBN 978-5-906883-09-4, səh.138-144.
9. Demits, D. Technology and Anti-Money Laundering: A Systems Theory and Risk-Based Approach. Edward Elgar Publishing Ltd., 2010. 192 p.
10. Danziger, Y. Changes in methods of freezing funds of terrorist organization since 9/11: A comparative analysis // Journal of Money Laundering Control. – 2012. Vol. 2, № 15, P. 210-236

Açar sözlər: təhlükəsizlik, təhdid, terror, terrorçuluq, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, mütəşəkkil cinayətkarlıq

Hafiz Musayev

*Baku State University, International Law
UNESCO Department of Human Rights and Information Law,
Doctor of Philosophy in Law*

**LEGALIZATION OF MONEY OBTAINED THROUGH CRIME
AND THE BASICS OF COUNTERMEASURES AGAINST
THE FINANCING OF TERRORISM**

ABSTRACT

In the globalized world, the liberalization of the movements of financial resources and the processes of developing financial means and information technologies hide specific threats. In this article, issues related to the legalization of money obtained through crime and the financing of terrorism have been investigated. The methods, means, and mechanisms used for the legalization of money to finance terrorism were also studied.

The article also pays special attention to the issues of international cooperation in the fields of money laundering and the financing of terrorism. Systematic and comparative analysis methods were used in the article, and appropriate conclusions were drawn at the end.

***Keywords:** security, threat, terror, terrorism, financing of terrorism, organized crime*

Хафиз Мусаев

*Бакинский Государственный Университет, Международное право;
Кафедра прав человека и информационного права ЮНЕСКО
юридического факультета, доктор философии по праву*

ЛЕГАЛИЗАЦИЯ ДЕНЕГ, ПОЛУЧЕННЫХ ПРЕСТУПНЫМИ ПУТЯМИ, И ОСНОВЫ БОРЬБЫ С ФИНАНСИРОВАНИЕМ ТЕРРОРИЗМА

РЕЗЮМЕ

В глобализованном мире либерализация движения финансовых средств, процессы развития финансовых средств и информационных технологий таят в себе определенные угрозы. В данной статье рассматриваются вопросы, связанные с отмыванием денег и финансированием терроризма. Также были изучены методы, средства и механизмы, используемые для легализации денег в целях финансирования терроризма. Особое внимание уделяется вопросам международного сотрудничества в сфере борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма. В статье использованы методы системного и сравнительного анализа, в заключении сделаны соответствующие выводы.

***Ключевые слова:** безопасность, угрозы, террор, терроризм, финансирование терроризма, организованная преступность*